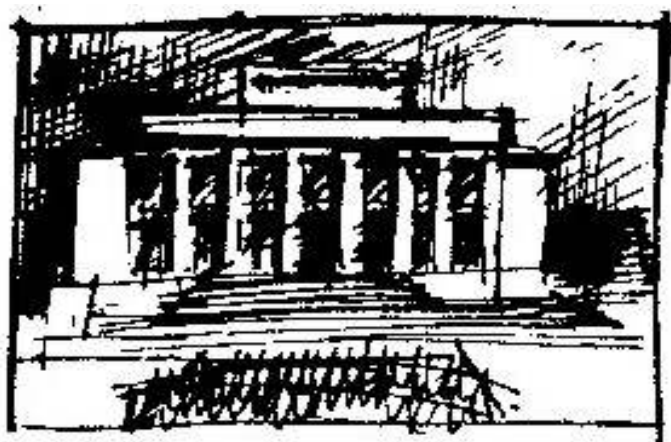

Z P R A V O D A J

Spolek přátel
Národního divadla Brno

www.spndb.cz

Vážení a milí přátelé – opery, baletu a činohry,
příznivci opery, baletu a činohry,

„koronavirová krize“ posledních měsíců i současných dní zamíchala mnohdy nejen s osudy jednotlivců, ale i společností jako celku – a to nejen v naší zemi, ale v podstatě po celém světě. Pochopitelně, jako řadu jiných oblastí života společnosti i jedinců, zasáhla významně i kulturní dění. Je proto potěšitelné, že i v složité a nelehké situaci se mnozí jen tak nevzdávají a snaží se i v omezených podmínkách přinést alespoň trochu radosti a povzbuzení. Ať Vás potěší i tento Zpravodaj. Naše informace musíme přizpůsobit situaci – pracujeme s momentálními fakty – zítra může být jinak.

Zprávy výboru:

Na základě nařízení Vlády ČR jsou od 12. října 2020 uzavřena všechna divadla. Představení, která měly soubory Národního divadla Brno odehrát po tomto datu, jsou zrušena bez náhrady. Jedinými výjimkami jsou koncert Rudyho Linky v Mahenově divadle, který byl přesunutý na 23. ledna 2021, a slavnostní 100. repríza *SATURNINA*, která na svůj nový termín prozatím čeká. Vstupenky na tyto dvě události zůstávají v platnosti. Jinak byl zcela zastaven předprodej všech vstupenek na představení NdB. Bohužel dojde k zásadní revizi již zveřejněných hracích plánů i ohlášených premiér. Již zakoupené vstupenky bude divadlo vracet postupně a podle pravidel dostupných na jeho webových stránkách. Neprodleně poté, co bude znát podmínky otevření svých divadel, oznámí nové hrací plány. Proto v tomto Zpravodaji nenajdete obvyklý program NdB. **Ze stejných důvodů se nemohla uskutečnit ani beseda se šéfem činohry panem Milanem Šotkem v Redutě 23. října. Pan Šotek ujistil, že beseda se uskuteční v nejbližším možném, i když jak se zdá, dosti vzdáleném náhradním termínu. Bohužel za těchto okolností prozatím musíme zrušit i naše akce plánované na listopad a zřejmě i prosinec. Pokud by se situace změnila, budete včas informováni.**

HANA JANKŮ – dobře utajená hvězda. Životní příběh velké české pěvkyně. Autorka, PhDr. Jitka Fukačová, bývalá redaktorka a dramaturgyně Československého rozhlasu v Brně, několik roků pátrala po informacích o účinkování sopranistky Hany Svobodové – Janků na operních scénách světa. Mnoho

informací získala z archivů ve Vídni, Berlíně, Drážďanech, Düsseldorfu, Frankfurtu n. Mohanem, Karlsruhe, Mannheimu, Mnichově, San Franciscu, Lipsku a z československých archivů. Výsledky této nesnadné mravenčí pátrací činnosti shrnula zajímavým způsobem do knihy, kterou toužila vydat letos – k 80. výročí narození pěvkyně spolu s příloženým CD. Když už se našel vydavatel – Šimon Ryšavý, který založil účet č. **2300094028/2010**, není na něm pro vydání knihy dostatek finančních prostředků, přestože autorka oslovila řadu kulturních institucí s žádostí o finanční příspěvek. Máte-li ve svém okolí někoho, kdo by mohl přispět k tomu, aby kniha o fenomenálním hlasu Hany Janků vyšla, kontaktujte ho a informujte. Jménem autorky knihy děkujeme.

Výbor SPNdB.

Naši jubilanti v listopadu (kulaté a půlkulaté narozeniny)

Cidlinská Miroslava	Vedralová Ivana	Mikulášková Václava
Vrbňáková Marie	Žampachová Zdena	Kovaříková Anežka
	Bajerová Ludmila	

Vážení jubilanti, členové výboru SPNdB Vám upřímně přejí zdraví, radost, hlubokou spokojenost a lásku. Každý den se zastavte před něčím hezkým na tak dlouho, abyste mohli říci – to je nádhera. Udržet si veselou mysl – je krokem ke zdraví.

Aktuálně.

Současná pandemie koronaviru postihla i mnohé české herce a herečky. Jako příklad mohou sloužit Simona Stašová, Pavel Čtvrtníček, Ladislav Frej. Koronavirus si také mezi nimi vyžádal oběti. 19. října zemřela absolventka brněnské JAMU Jana Andresíková. Ztvárnila velkou řadu filmových a televizních rolí, kde se objevovala zejména v drobnějších úlohách. Několikrát byla obsazena do rolí německých žen (filmy ...a pozdravuji vlaštovky, Kouzelníkův návrat, Kukačka v temném lese). Výraznou postavu královny Elišky Přemyslovny ztvárnila v televizním filmu *Poslední královna* (1975). Mezi její nejznámější role, které vytvořila před kamerou, patří čarodějnice v seriálu *Arabela*.

Zákeřné nemoci podleli také divadelní herci a filmové osobnosti z celého světa. Filmový a divadelní herec Mark Blum, který spolu s Paulem Hoganem si zahrál ve snímku *Krokodýl Dundee*, 24. března zemřel na covid 19. Americký dramatik Terrence McNally byl jednou z prvních slavných osobností, která nemoci vyvolané koronavirem covid 19. podlehla. Poslední březnový den podlehl koronaviru i známý herec Andrew Jack. Objevil se ve filmech *Star Wars*, *Pán prstenů* i *Avengers*. Zemřel v 76. letech v kruhu své rodiny. Začátkem dubna zemřel na následky nákazy koronavirem britský herec Jay Benedict. Rodák z Kalifornie byl známý například z filmu *Vetřelci*. Hned den po Jayovi zemřela v 91. letech na následky nákazy koronavirem americká herečka Lee Fierro. Ve filmu Stevena Sielberga *Čelisti* si zahrála matku syna napadeného žralokem. Ve stejném období, počátkem dubna zemřela i americká novinářka a herečka Patricia Bosworth. Bylo jí 86 let. Na koronavirus zemřela americká divadelní hvězda Nick Cordero (41). Hrál v populárních muzikálech na Broadwayi jako *Waitress*, *A Bronx Tale* a *Bullets Over Broadway*. Strávil v nemocnici více než 90 dní. Od 30. března, utrpěl sérii minimrtvic, sraženin krve, sepsi, tracheostomii a dočasně mu implantovali pacemaker. Byl napojen na ventilátor, byl v bezvědomí a museli mu amputovat pravou nohu.

PLÁNOVANÉ PREMIÉRY V LISTOPADU.

Balet: plánovaná premiéra 13. listopadu 2020 v 19 hod. v Janáčkově divadle „**BEETHOVEN**“. U příležitosti prosincového 250. výročí narození Ludwiga van Beethovena připravuje Balet NdB mimořádný prémiový projekt ve spolupráci s Janáčkovou operou. Choreograf Mário Radačovský se netají obdivem k Beethovenovu hudebnímu géniu. K tomuto tématu se ve své tvorbě vrací podruhé. V r. 2015 vytvořil pro Grand Rapids Ballet v USA stejnojmennou, ale diametrálně odlišnou inscenaci. V novém libretu, výtvarné podobě a především choreografii vzniká v Baletu NdB dílo velkého a důstojného rozsahu jako vklad NdB k celosvětovým oslavám Beethovenova výročí narození. V nové inscenaci se představí sólisté a sbor Baletu NdB, ale i sólisté a sbor Janáčkovy opery, orchestr a klavírní sólisté. Hudební dramaturgie vznikla spoluprací choreografa a dirigenta představení Jakuba Kleckera. V baletu zazní symfonická i klavírní Beethovenova tvorba. Jeviště bude netradičně uspořádáno – přítomna budou všechna tři umělecká tělesa. V titulní roli baletu se postupně představí sólisté Martin Svobodník, Ilya Mironov a Petr Hos, v pěveckých sólech Jana Šrejma Kačírková, Daniela Straková–Šedrllová, Jana Hrochová, Aleš Briscein j. h., Richard Samek, David Nykl a Jiří Sulženko. Klavírní sonáty bude interpretovat Jiří Hrubý. (Podle K. Littery, kráceno.)

Činohra: plánovaná premiéra 20. listopadu 2020 v 19 hod. v Redutě **NIKDO** – drsně expresionistická hra rakouského dramatika Ödöna von Horvátha (1901 – 1938) o lidech z okraje společnosti, které nemilosrdně drtí ekonomická krize po první světové válce. Neustálé prolínání životních osudů jako by každou chvíli směřovalo k nějakému šťastnému konci, ale nakonec se stejně ukáže, že stačí maličkost a člověk se opět rozjede po osudové spirále dolů. Překlad Radovan Charvát, dramaturgie Milan Šotek. Představí se Ivan Dejmal, Hana Tomáš Briešťanská, Roman Blumaier a živá hudba čtyř jazzmanů (autor Pavel Husa).

Divadelní jubilea, vzpomínky – listopad

☞ 4. 11. 1905 zemřela libretistka, divadelní kritička, publicistka a překladatelka Anežka Schulzová (*24. 3. 1868). Knižně vydala Fibichův životopis a *Hrstku vzpomínek a intimních rysův* o Z. Fibichovi. Tři libreta pro Z. Fibicha: *Hedy*, *Šárka*, *Pád Arkuna*.

☞ 9. 11. 1880 se narodil skladatel, pedagog a dirigent Rudolf Karel (†6. 3. 1945) v koncentračním táboře). Studoval práva na UK a současně kompozici u Antonína Dvořáka (poslední žák). Od r. 1914 pobýval v Rusku jako dirigent symfonického orchestru informačně – osvětového odboru čs. vojska na Rusi. Od r. 1920 byl profesorem na pražské konzervatoři. 19. 3. 1943 zatčen gestapem uprostřed práce na opeře *Zkrocení zlé ženy*.

☞ 11. 11. 1930 se narodil basista Oldřich Jakubík. Po absolvování JAMU přijal angažmá do sboru brněnské opery – byl pověřován i úkoly sólovými. V r. 1965 odešel jako sólista do Českých Budějovic, kde uplatnil své herecké a pěvecké schopnosti v rolích Kecal, Marbuela, Mumlala, Sarastra, Gremina, Mefista, Revírníka...

☞ 11. 11. 1950 zemřel barytonista Jan Ouředník (*13. 3. 1877). Vyučený soustružník zpěv studoval soukromě. Začínal r. 1902 v Plzni, po dvou letech odešel do Lublaně. V l. 1907 – 11 byl členem vnohradské opery. Krátce působil v Záhřebu, v l. 1914 – 19 v NDS Praha, poté opět v Záhřebu (do r. 1927). Věnoval se pěvecké pedagogice. Z rolí: Telramund, Tausendmark, král Matyáš...

☞ 12. 11. 1995 zemřel tenorista Rudolf Vonásek (*11. 3. 1914). Vystudoval práva a hudební vědu na UK, zpěv studoval soukromě. Uměleckou dráhu začal v Olomouci. V l. 1943 – 45 stálý host opery brněnské, od r. 1945 člen Divadla 5. května, v l. 1948 – 78 člen – sólista ND. Překládal operní libreta.

Z rolí: Don Ottavio, Víték, Don José, Alfréd, Jíra, Vašek, Skřivánek, Michálek, Monostratos, Al-toum...

📖 20. 11. 1950 zemřel basista Arnold Flógl (*10. 7. 1885). Původním povoláním zubní technik byl všestrannou uměleckou osobností – pěvcem, režisérem, překladatelem, filmovým hercem i významným pěveckým pedagogem. Jako pěvec začal vystupovat na Slovensku. Na základě hostování byl r. 1914 angažován v ND, v r. 1919 však odešel do Záhřebu. Flóglůva kariéra vyvrcholila v l. 1924 – 30, kdy byl členem brněnské opery. V r. 1930 odešel do Bratislavy, kde se věnoval režii, překládal libreta do slovenštiny. Z rolí: Daland, Rychtář, Revírník, baron Ochs, Prokop Živný, Basilio, d'ábelská čtyřrole v *Hoffmannových povídkách*...

📖 22. 11. 1945 se narodil dirigent Ivan Pařík. Na konzervatoři studoval klavír, skladbu a dirigování, na AMU dirigování. Zároveň absolvoval Vídeňskou hudební akademii. V r. 1972 debutoval v ND, v l. 1984 – 87 působil ve vídeňské Lidové opeře, v l. 1988 – 92 šéfdirigentem, později šéfem opery v Plzni a Ostravě, v l. 1992 – 97 dirigentem v rakouském Klagenfurtu. Pravidelně hostoval ve Státní opeře Praha.

📖 27. 11. 1945 se narodil basista Klement Slowioczek. Studoval housle, později zpěv na konzervatoři a JAMU. Zpíval v ostravské opeře (1971 – 75). Poté byl angažován v berlínské Komické opeře. Z rolí: Marbuel, Purkrabí, Bonifác, Kecal... Věnoval se i interpretaci písní.

Osobnosti světové hudby – listopad

🎵 1. 11. 1855 se v Ivančicích u Brna narodil rakouský muzikolog Guido Adler (†15. 2. 1941). Po absolvování vídeňské konzervatoře a doktorátech práv a filozofie se r. 1882 habilitoval na vídeňské německé univerzitě. V l. 1883 – 98 učil na německé univerzitě v Praze. Z jeho podnětu vznikla metodicky významná kolektivní práce o dějinách hudby.

🎵 7. 11. 1810 se narodil maďarský skladatel a dirigent Ferenc Erkel (†15. 6. 1893). Tvůrce maďarské národní opery studoval v Bratislavě. Od r. 1838 byl kapelníkem a později ředitelem budapešťského Národního divadla. V r. 1853 založil instituci filharmonických koncertů. Z 8. oper měly ohlas zvláště skladby o hrdinech z bojů za maďarskou nezávislost: *Hunyady László, Bán Ban, György Dózs*.

🎵 8. 11. 1890 zemřel belgický skladatel a varhaník César Franck (*10. 12. 1822). Studoval konzervatoř v rodném Lutychu. Po přestěhování rodiny do Paříže se stal soukromým žákem Antonína Rejchy. Živil se poté jako varhaník, vyučoval. Tvořil úsporně a ohlas měla až jeho pozdní díla. Mimořádný je jeho význam v oboru varhanní hry. Z díla: oratoria, symfonické básně, symfonické variace pro klavír a orchestr.

🎵 14. 11. 1900 se narodil americký skladatel a dirigent Aron Copland. Ve svých prvních skladbách se snažil spojit prvky jazzu a symfonické hudby – neúspěšně. Začal psát hudbu k filmům, pro mládež a balety čerpající z lidového života (*Rodeo, Billy the Kid, Apačské jaro* – pro Martu Grahamovou). Rozsáhlá je jeho orchestrální tvorba.

🎵 17. 11. 1925 se narodil anglický dirigent australského původu Charles Mackerras. Absolvoval hobo-jovou třídu konzervatoře v Sydney, stal se 1. hobo-jistou tamějšího orchestru a také debutoval jako operní dirigent. V l. 1947 – 48 studoval v Praze u V. Talicha, poté byl angažován v londýnské Sadler's Wells Opera (do r. 1954). 2 roky působil u rozhlasového orchestru BBC, v l. 1965 – 69 byl 1. dirigentem hamburské opery, 1970 – 78 ředitel Londýnské národní opery. Od té doby hostoval v různých zemích jako operní a orchestrální dirigent. Patřil k předním interpretům díla Janáčkova. V r. 1976 obdržel Janáčkovu medaili, v r. 1979 získal šlechtický titul (Sir).

♪ 22. 11. 1780 se narodil německý skladatel Conradin Kreutzer († 14. 12. 1849). Pro hudbu opustil studia práv. Prosadil se singspielovými skladbami a byl postupně kapelníkem u dvorů ve Stuttgartu a Donaueschingen, v l. 1822 – 40 byl kapelníkem vídeňských divadel. Jeho nejúspěšnější opera *Nocleh v Granadě* vznikla v Bílé hoře u Litovle, odkud pocházela jeho druhá choť. R. 1822 byla ve Vídni uvedena jeho opera *Libussa*.

Co chybělo v minulých Zpravodajích

✂ 3. září 2020 zemřela emeritní sólistka ND Praha Miloslava Fidlerová (*28. 4. 1922). Její pěvecká dráha je spjata s pražským ND (1941 – 1978). Z rolí: Mařenka, Jitka, Anežka, Barče, Vendulka, Blaženka, Katuška, Hedvika, Terinka, Xenie, Micaela, Taťána, Desdemona...

✂ Před 100 lety se narodil Rudolf Hrušínský (17. 10. 1920 – 13. 4. 1994). Pocházel ze staré herecké rodiny. Divadlo hrál od svých 15. let (Uranie, Pražské dětské divadlo M. Mellanové), Angažován byl v Divadle E. F. Buriana, Divadle Akropolis, u kočovné společnosti Budínského – Červíčka, v Divadle na Vinohradech, Městských divadlech pražských a od r. 1960 až do své smrti byl členem Činohry ND. Od samého začátku kariéry účinkoval ve filmu, též v rozhlasu, později v televizi. Krátce byl i uměleckým šéfem Činohry, má na svém kontě i několik režii.

✂ 31. 10. 1940 se narodila tanečnice Marcela Martiníková. Po působení v Ostravě a poté v Baletu Praha byla v letech 1972 – 88 sólistkou Baletu ND. V r. 2016 získala Cenu Thálie za celoživotní taneční mistrovství.

✂ 9. 10. 1910 se narodil pěvec Karel Kalaš (†3. 5. 2001). V r. 1934 byl angažován do Slovenského národního divadla, v r. 1939 se stal sólistou Opery ND Praha, kde působil až do r. 1972. V r. 1995 obdržel Cenu Thálie za celoživotní mistrovství. Z rolí: Beneš, Gremin, Filip II., Vodník, Kecal, Hrabě Vilém z Harasova...

✂ 31. srpna 2020 zemřel po krátké těžké nemoci tanečník, sólista a dlouholetý inspicient Laterny magiky Oldřich Táborský (*21. 6. 1953). V r. 1982 nastoupil do souboru Laterny magiky, jemuž zůstal věrný doslova až do konce života. Tančil titulní roli v inscenaci *Odysseus* na Nové scéně ND, sólové role v představeních *Pragensia/Vox Clamantis*, *Orbis Pictus nebo Žvanivý slimejš*, odtančil stovky repríz v hlavní roli Svůdce v legendární inscenaci *Kouzelný cirkus*.

✂ Po delší těžké nemoci zemřel 9. 8. 2020 vynikající český sbormistr Lubomír Mátl (*6. 3. 1941). Brněnský rodák vystudoval na konzervatoři hru na varhany a klavír, na JAMU dirigování sboru a orchestru. Od r. 1966 byl sbormistrem Brněnského vysokoškolského sboru. V l. 1972 – 78 byl sbormistrem Ostravského filharmonického sboru a souběžně byl členem a pak sbormistrem elitního mužského sboru Pěveckého sdružení moravských učitelů (1975 – 2015). Byla mu udělena cena Classic'96 za interpretaci díla L. Janáčka. Po celou dobu působení v PSMU byl Mátl činný i v dalších sborových tělesech, jako ve Slovenském filharmonickém sboru (1978 – 81) či jako hlavní sbormistr Pražského filharmonického sboru (1981 – 92), v Pěveckém sboru Českého rozhlasu (1992 – 95). V l. 1997 – 2009 byl uměleckým vedoucím a sbormistrem Moravského komorního sboru v Ostravě. Významná byla i Mátlůva pedagogická práce na Janáčkově konzervatoři v Ostravě, JAMU a externě na pražské AMU.

✂ 20. 10. zemřel v devadesáti letech porevoluční ředitel ND Praha Jindřich Černý.

✂ 19. 10. 2020 zemřela herečka Jana Andresíková (*2. 4. 1941).

Z domova

 Mezzosopranistka Magdalena Kožená vystoupila 13. 8. 2020 s klavírním doprovodem svého manžela, britského dirigenta Simona Rattlea. Místem byla vila Tugendhat a koncert byl přenášen do vybraných kin. Zazněly skladby A. Dvořáka, B. Martinů, E. Schulhoffa, P. Ebena a L. Janáčka. Slovem vystoupení provázal David Mareček, generální ředitel České filharmonie.

 Rekordních 39 koncertů nabídl letos 15. ročník Svatováclavského hudebního festivalu, který je největším mezinárodním festivalem duchovní hudby v Česku. Přehlídka se ve dnech 4. – 28. 9. 2020 uskutečnila ve 23. městech a obcích Moravskoslezského kraje a měla přinést to nejlepší z uplynulých ročníků a zároveň připomenout hudebního skladatele Leoše Janáčka, od jehož úmrtí letos uplynulo 90 let. Cílem projektu *Hudební výlety* je skrze hudbu otevřít i historické a technické památky Moravskoslezského kraje.

 Společně s třetím ročníkem *Letní hudební akademie* dirigenta Tomáše Netopila proběhl v Kroměříži festival *Hudební Kroměříž*. Od 14. 8. do 11. 9. 2020 nabídl široké veřejnosti setkání s hudbou – připraveny byly koncerty a zajímavé přednášky. Novinkou se staly benefiční koncerty. Festival klasické hudby *Hudební Kroměříž* se koná jako doprovodný program Letní hudební akademie. Spojuje začínající talentované umělce se světoznámými interprety. Milovníkům hudby letos přinesl lahůdky z díla Vivaldiho, Beethovena, Zelenky, Mozarta...

 Již třetí ročník Festivalu Jakuba Jana Ryby začal 28. 9. 2020 zahajovacím koncertem v Rožmitále pod Třemšínem. Rybův festival letos nabídl hudbu laureáta skladatelské soutěže J. J. Ryby a šest koncertů vokálně – instrumentální symfonické a komorní hudby, ve kterých se představili mladí i renomovaní umělci. V rámci festivalu bylo představeno nové CD s Rybovou koncertantní hudbou.

 Třeboňská nokturna – 17. ročník oblíbeného hudebního festivalu začal 4. 7. 2020 v Třeboni. Hlavně pro lázeňské hosty i další návštěvníky zahrál na zámku houslista Milan Al-Ashab skladby Bacha, Regera a jiných autorů. V dalších dnech až do 11. 7. vystoupilo Dvořákovo klavírní kvarteto, zazpíval Pražský filharmonický sbor a v závěrečném koncertu na Malém nádvoří zámku spolu s orchestrem Ensemble 18+ houslista Bohuslav Matoušek přednesl díla Mozarta, Haydna a dalších. V přidaném srpnovém koncertu hostoval i barytonista Adam Plachetka – přednesl písňový recitál s klavírem.

 Pražský komorní balet uvedl 8. a 9. 9. 2020 v Českém muzeu hudby dva netradiční večery. Za doprovodu Zemlinského kvarteta sólisté souboru zatančili nestárnoucí choreografii Pavla Šmoka a Kateřiny Dedkové – Frankové *Po zarostlém chodníčku*, pro kterou se autoři volně inspirovali Janáčkovou operou *Její pastorkyňa*. Jako speciální host večera se představil přední český klarinetista Igor Františák. Program obou večerů doplnily tóny Sukovy *Meditace* na staročeský chorál *Svatý Václave* a Smetanův *Kvartet e moll Z mého života*.

 Soňa Červená, legendární operní pěvkyně a herečka, založila u příležitosti svých 95. narozenin NADAČNÍ FOND SONI ČERVENÉ, který se zaměří na podporu talentovaných hudebníků a zpěváků – to vše v oboru klasiky. Spolu s předními osobnostmi české vážné hudby a divadla bude fond vyhledávat talenty, kterým nabídne finanční a profesionální podporu. V této umělecké radě Nadačního fondu Soni Červené zasednou např. pěvci Adam Plachetka a Kateřina Kněžíková, ředitel opery ND Praha Per Boye Hansen, dirigenti Václav Luks a Jakub Hruša, odborní publicisté i hudební a divadelní manažeři. O administrativní zázemí a finanční chod se postará nadační fond Bohemian Heritage Fund, aby vložené a dále získané prostředky směřovaly jen na podporu talentů. Fond byl slavnostně představen 9. září 2020 ve Státní opeře Praha (více na www.nfsc.cz).

🏠 Výstava ke stému výročí narození scénografa a architekta Josefa Svobody (10. 5. 1920 – 8. 4. 2002), jedné z nejméně výraznějších osobností divadla 20. století. Prof. akad. arch. J. Svoboda se do dějin divadla zapsal jako vizionář a inovátor v oblasti světelných technologií, který neúnavně propojoval svět vědy a umění. Jeho dílo se stalo fenoménem už za jeho života a jedinečným kulturním dědictvím zůstává dodnes. Stále živé a inspirující dílo této výjimečné osobnosti připomíná multimediální výstava *Josef Svoboda – scénograf* v Galerii Středočeského kraje – GASK v Kutné Hoře od 11. října 2020 do 31. ledna 2021. Představuje scénografickou tvorbu od 40. let 20. století až do počátku 21. století.

🏠 12. listopadu 2020 by se na jevišti ND Praha měla odehrát světová premiéra komponovaného večera *PHOENIX*, který se skládá ze tří nových děl choreografů Douglase Leehe, Alejandra Cerruda a Cayetana Sota. Choreografie jsou vytvořené speciálně pro Balet ND Praha. V dobách nejistoty a zmatku je fénix symbolem síly, přeměny a obrody. Pouze z popela toho, čím jsme byli, se může znovuzrodit a stát se tím, čím se stát máme.

🏠 Sezona 2020/21 by měla být pro příznivce Baletu ND Praha výjimečná i díky tomu, že na repertoár vstoupí všechny tři slavné Čajkovského balety, které patří ke skvostům baletní partitury, bez nichž by baletní obor nebyl tím, čím je. K *Louskáčkovi* ve verzi choreografa Youriho Vámosa a k *Labutímu jezeru* Johna Cranka v únoru 2021 přibude v české premiéře *Spící krasavice* v choreografii slavné Marcie Haydée.

🏠 Na listopad připravuje Státní opera Praha premiéru Wagnerova hudebního Dramatu *Tristan a Isolde*. Premiéry jsou plánovány na 26. a 29. listopadu 2020.

🏠 9. září 2020 byla ve Státní opeře Praha znovu uvedena inscenace *Toscy* v legendární scénografii prof. J. Svobody z r. 1947 v Opeře 5. května (dnes Státní opera). Patřila k nejméně významnějším avantgardním počínům a pozdější rekonstrukce scénografem Danielem Dvořákem (v l. 1999 a 2020) dodnes dokazují její nadčasovost a oblíbenost. Obsazení hlavních rolí: Cavaradossi – Pavel Černoch, Tosca – Petra Alvarez-Šimková, Scarpia – Krzysztof Szumanski. Sbor a orchestr diriguje Hilary Griffiths, který se souborem spolupracoval na řadě inscenací.

🏠 Na střeše Lucerny v Praze 1. 9. 2020 zazpívali skladby s tematikou noci pěvec Adam Plachetka se svojí manželkou, sólistkou Opery ND Praha Kateřinou Kněžčíkovou. Koncert nazvaný *Úplně(k) v opeře* se původně měl uskutečnit 3. 8. 2020, ale kvůli počasí se musel přesunout. Program večera nabídl hudbu R. Strausse (*Die Nacht*), F. Schuberta (*Im Abendrot*), C. Debussyho (*Nuit d'Etoiles*), R. Wagnera (*Wie Todesahnung Dämmerung deckt die Lande*) a A. Dvořáka (*Měsíčku na nebi hlubokém*). A. Plachetka vystoupil na střeše Lucerny už na akci *John do vany*.

🏠 Violoncellový koncert a *Novosvětská symfonie* – to byl 4. 9. 2020 zahajovací koncert 13. ročníku hudebního festivalu *Dvořákova Praha*. Obě tyto světově proslulé skladby vytvořil A. Dvořák při svém pobytu v USA. Českou filharmonii řídil její šéfdirigent Semjon Byčkov.

🏠 8. ročníku *Třeboňských letních setkávání* se ve dnech 11. – 16. 8. 2020 zúčastnilo více než 100 aktivních i pasivních účastníků z Česka, Slovenska, Slovinska, Německa, Francie a Švýcarska. Kurzy se konaly v oborech hra na hoboje, kytaru, violoncello a akordeon. Lektory byli renomovaní umělci a pedagogové.

🏠 Pražský žesťový soubor působí na hudební scéně již 40 let. 22. 8. 2020 koncert k oslavě 40. výročí souboru doplnil na nedávno zrekonstruované varhany v broumovském kostele sv. Petra a Pavla jeden z nejméně úspěšnějších českých varhaníků Aleš Bárta v kombinaci barokního a moderního programu.

🏠 Koncert s názvem *Kontratenor včera a dnes* se uskutečnil 30. 9. 2020 v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Čelákovících. Ústředním bodem programu byla kantáta *Stabat Mater* současného českého

skladatele Tomáše Hanzlíka v interpretaci Jana Mikuška (kontratenor), Rejchova kvarteta a hostů. Pro srovnání byly uvedeny skladby Antonia Vivaldiho a G. F. Händela podobné formou.

🏠 Vedení orchestru České filharmonie seznámilo před zahájením jubilejní 125. sezony s novinkami a s některými změnami. Orchester kvůli pandemii přichází o vystoupení v cizině (Španělsko, Velká Británie, Čína, Tchaj-wan...), je nutno soustředit se na domácí koncerty s mnoha programovými premiérami. Po účasti na festivalu *Dvořákova Praha* zahájila ČF 23. a 24. 9. 2020 sezonu koncerty v Rudolfinu. Oba byly věnovány 100. výročí narození bývalého šéfdirigenta Václava Neumanna.

🏠 V době částečného uvolnění hygienických opatření projevilo plzeňské Divadlo J. K. Tyla velkou iniciativu, když v druhém srpnovém týdnu připravilo hned tři premiéry: 9. 8. 2020 opera Bedřicha Smetany *Prodaná nevěsta*; 15. 8. 2020 Claudio Monteverdi: *Korunovace Poppey* a 16. 8. 2020 *Anastázie – poslední dcera cara* (hudba P. I. Čajkovskij – *Spící krasavice*, režie, choreografie a libreto Youri Vámos).

🏠 30. 8. 2020 odstartoval ve Státní opeře Praha slavnostním koncertem čtyřletý projekt *Musica non grata*. Mottem cyklu je „nežádoucí hudba“, tedy hudba, která měla být umlčena, zapomenuta, uzamčena v trezoru (www.musicanongrata.cz). Projekt vzniká za finanční podpory velvyslanectví Spolkové republiky Německo v Praze. Na koncertě, který byl zároveň zahájením sezony 2020/21 zazněly v podání orchestru a sboru Státní opery Praha díla tří skladatelů, jejichž tvorba se stala pro různé režimy nežádoucí: Vítězslava Kaprálová, Alexander Zemlinský a Bohuslav Martinů. Úvodní slova pronesli ředitel ND Jan Burian, ministr kultury Lubomír Zaorálek, primátor Svobodného a hanzovního města Hamburg Peter Tschentscher a tajemník Federace židovských obcí v ČR Tomáš Kraus.

🏠 Na 27. 10. 2020 byl ve Foru Karlín naplánovaný koncert s názvem *Na Broadway s Adamem Plachetkou II*. Program – slavné písně z muzikálů *Les Misérables*, *Music Man*, *My Fair Lady*, *Jesus Christ Superstar*, *Jekyll and Hyde*, *Singing in the Rain*. Symfonický orchestr Českého rozhlasu (SOČR).

🏠 Agentura Nachtigall Artists se za 20 let své existence stala významnou součástí našeho hudebního života. Jejím prostřednictvím uvítala Praha plejádu světových operních hvězd (A. Netrebko, J. DiDonato, J. D. Flórez a desítky dalších). Své dvacáté narozeniny se agentura rozhodla spojit s oslavou životního jubilea své zakladatelky Aleny Kunertové, a to velkým koncertem s názvem *Noc operních hvězd*, uspořádaným 31. 8. 2020 ve Smetanově síni Obecního domu v Praze. „Gratulanty“ se stalo pět pěvců, jejichž jména už dnes září nejen na domácím operním nebi a s nimiž agentura trvale spolupracuje – sopranistky Zuzana Marková a Simona Šaturová, tenoristé Pavel Černochoch a Petr Nekoranec a barytonista Boris Prýgl.

🏠 Soubor Opery ND Praha chtěl slavnostně vstoupit do sezony 2020/21 Smetanovou *Libuší*. V důsledku karantény platné pro sbor ND se představení nemohlo uskutečnit. A tak byla sezona zahájena slavnostním koncertem *Z pokladů české opery*, na němž zazněly ukázky z oper B. Smetany, A. Dvořáka a L. Janáčka. Poděkování patří sólistům, orchestru ND a hudebnímu řediteli Opery ND Jaroslavu Kyzlinkovi, který koncert dirigoval.

🏠 Nová inscenace *Špalíčku*, baletu se zpěvy B. Martinů, byla kvůli epidemii zrušena. V neděli 13. září 2020 bylo uvedeno koncertní provedení díla, ve kterém vystoupili sólisté Marie Fajtová, Pavel Švingr a Josef Moravec. Orchester ND dirigoval Jaroslav Kyzlink. Sborové části zazpívala část dámského sboru ND a členové Kühnova dětského sboru.

🏠 Na 19. a 20. listopadu 2020 jsou ve Stavovském divadle připravovány premiéry divadelní hry *IDIOT* Fjodora Michajloviče Dostojevského v režii Daniela Špinara. Překlad Libor Dvořák.

 Společný projekt Laterny magiky a Baletu ND Praha přinesl svůj plod. Jde o inscenaci *Bon Ap-pétit!*. Věvodí jí moderní choreografie, soudobá hudba a skvělé taneční výkony členů obou souborů. První takto úzká spolupráce byla výzvou nejen po umělecké, ale i organizační stránce. Premiéry 10. a 11. září se konaly za přísných hygienických podmínek a ukázaly, že věrní diváci umělce podporují a bez divadla a tance se dlouho neobejdou.

Ze světa

 100 let Salzburger Festspiele (dokončení) – koncerty. Jsou jedním z pilířů festivalu už od r. 1921. Tehdy se uskutečnily 4 orchestrální a 3 komorní koncerty a koncert duchovní hudby. V r. 1925 se připojily také písňové večery. Od r. 1927 je stálou součástí programu Mozartova Mše e moll. Od r. 1922 jsou rezidenčním tělesem Vídeňští filharmonikové. Až od konce padesátých let se v Salcburku začala objevovat i přední zahraniční tělesa z celého světa. V r. 2012 začala festival ovlivňovat výrazná osobnost intendanta Alexandra Pereiry. Za jeho éry bylo dovezeno 1 400 dětí a mladých muzikantů z venezuelského projektu El Sistema. Dohromady tvořili 4 orchestry, žesťový soubor, dva sbory a jedno smyčcové kvarteto. Pracoval s nimi i Simon Rattle nebo Gustavo Dudamel. Festival se v letech 2013 a 2014 rozhodl i pro souborné uvedení Mahlerových a Brucknerových symfonií.

 K počtě Václava Neumanna uspořádal 17. 9. 2020 lipský Gewandhaus slavnostní koncert, na kterém Orchester Gewandhaus pod taktovkou Herberta Blomstedta, svého šéfdirigenta v l. 1998 – 2005, přednesl Symfonii D dur Jana Václava Voříška a Symfonii D dur „Pražskou“ W. A. Mozarta. Slavný český dirigent Václav Neumann (29. 9. 1920 – 2. 9. 1995) vedl lipský Orchester Gewandhaus v l. 1964 – 68, kdy se stal šéfdirigentem České filharmonie.

 Sopranistka Olga Jelínková slavila další úspěch – po dvou letech v Sárské opeře v Saarbrückenu zamířila do angažmá v Lipsku, kde bude Traviatou, Královnou noci i Adinou v opeře *Nápoj lásky* v režii slavného Rollanda Villazóna. Kromě toho má i opětovné pozvání do Komické opery Berlín na sérii představení Kouzelné flétny jako Královna noci. Do Opery Lipsko přichází O. Jelínková po úspěšné sezoně, kterou zahájila debutem ve vídeňské Volksoper, vyšperkovala hostováním v Komické opeře Berlín či Theater Chemnitz a v doposud domovském Saarbrückenu vytvořila role jako Violetta, Markétka, Hraběnka, Musetta a Královna noci. Do pražských divadel se umělkyně podívá během sezony několikrát jako Královna noci v Mozartově *Kouzelné flétně* a nastuduje roli Gildy v nové inscenaci Verdiho *Rigoletta*.

 Plánované turné Symfonického orchestru Českého rozhlasu do Japonska, které se mělo konat v termínu 4. až 21. 11. 2020, se neuskuteční v důsledku nestabilní situace způsobené koronavirovou nákazou. SOČR měl vystoupit s novým šéfdirigentem (Alexander Liebreich) m. j. ve městech Sendai, Nagoja, Ósaka, Fukuoka, Tokio... Jedním ze sólistů měl být i hornista Radek Baborák.

 Fenomenální slovenská sopranistka Edita Gruberová se rozhodla ukončit kariéru. Stalo se tak ve Florencii a prohlášení vydal 9. 9. 2020 A. Pereira, ředitel Teatro del Maggio Musicale, kde měla slavná sopranistka vystoupit. Divadlo nabídlo divákům možnost výměny vstupenek na koncert Juana Diega Flóreze 30. 9. 2020 nebo plné vrácení peněz. S operní scénou se Edita Gruberová, žijící ve švýcarském Curychu, rozloučila po více než 50. letech loni 27. 3. 2019 v Bavorské státní opeře v Mnichově, a to rolí Alžběty v Donizettiho opeře *Roberto Devereux*. Umělkyně měla mnoho přezdívek – jako „prima donna assoluta, fenomén koloraturního zpěvu, královna belcanta“... Její jméno je zmiňováno v jedné řadě s Marií Callas či Montserrat Caballé. K poslednímu vystoupení v ČR patřila v r. 2018 Norma v inscenaci pražské Státní opery.

📖 Starosta francouzského města Nice ohlásil nová opatření k zastavení šíření koronaviru. Zrušil zahajovací představení Ópery Nice, v němž operní a baletní soubor a filharmonický orchestr naplánoval představit publiku výběr z toho, co je v této sezoně čeká. Všechny kulturní a sportovní akce plánované v nadcházejících týdnech ve městě Nice budou odloženy nebo zrušeny.

📖 Všeobecné testy na koronavirus – tento požadavek vznesl 9. 9. 2020 britský premiér Boris Johnson. Navrhl, aby všichni návštěvníci koncertních sálů, divadel a sportovních akcí byli otestováni na koronavirus a vstup měli pouze ti s negativním testem. Tento přístup navrhl premiér pilotovat v Salfordu s tím, že by ho chtěl rozšířit na celostátní úrovni. Britská vláda „tvrdě pracuje“ na zvýšení testovací kapacity na 500 000 testů denně do konce října. Odborníci tvrdí, že rychlotesty nejsou technologicky zvládnuty. Od 14. 9. 2020 je v Británii povoleno, aby se setkávalo maximálně 6 lidí.

📖 Columbia Artists Management Inc., sídlící v New Yorku, jedna z předních agentur zastupující umělce klasické hudby, oznámila ukončení činnosti – uvedla, že je nucena provoz uzavřít vzhledem k přetrvávajícím restrikcím v důsledku pandemie a že bylo zahájeno insolvenční řízení. Agentura, založená v r. 1930, zastupovala řadu světových dirigentů (Karajan, Bernstein, Levine, Klemperer...), pianistů (Horowitz), houslistů (Menuhin, Heifetz), pěvců a pěvkyní (Price, Tebaldi, Schwarzkof, Lanza, Stevens...), slavných skladatelů, pokud vystupovali jako výkonní umělci (Prokofjev, Rachmaninov, Stravinskij, Copland).

📖 V italských školách se v novém školním roce, který ve většině regionů začíná 14. 9., nekonají hodiny zpěvu. Doporučil to vládní výbor expertů, ustavený kvůli pandemii covidu-19 s tím, že skupinové zpívání zvyšuje riziko nákazy koronavirem. Informovala o tom italská agentura ANSA.

📖 V březnu 2020 byla pandemií zasažena operní divadla na celém světě úplně stejně – musela zavřít a zrušit zbytek sezony 2019/20. V září řada z nich své scény otevírala – za nejprísnějších bezpečnostních opatření včetně striktně omezeného počtu diváků. Opera Frankfurt zahájila 3. 9. 2020 s tím, že maximální počet diváků je 890. Přitom kapacita hlediště je 1 375 míst. Sociální vzdálenost 1,5 m, roušky. Opera Frankfurt zahájila Belliniho operou *Puritáni* – ovšem ve zkrácené verzi, aby představení mohlo být bez přestávky.

📖 City of Birmingham Symphony Orchestra (CBSO) oslavil 100. výročí existence koncertem 5. 9. 2020, přesně na den, kdy se v r. 1920 uskutečnil v Theatre Royal v Birminghamu první koncert. Zároveň to byl první veřejný koncert CBSO od březnového ukončení činnosti z důvodů pandemie. Taktovky se ujal Sir Simon Rattle, šéfdirigent a hudební ředitel CBSO v letech 1980 – 98, který se zasloužil o výstavbu dnešního sídla orchestru – Symphony Hall.

📖 Jak se s pandemií vyrovnává Německá opera Berlín? Tři premiéry plánované na jaro 2020 se uskuteční během této nebo příští sezony. V červnu 2020 zahájila Německá opera jako první operní dům provoz, kdy na parkovišti u divadla (225 návštěvníků) uvedl *Zlato Rýna* v úpravě pro 22 hráčů ve zkrácené verzi trvající 110 minut. V září byly na programu koncerty *Verdi Gala*, *Best of Aida*, *Best of La Gioconda*. Zkoušky probíhají za přísných bezpečnostních pravidel. Umělci v jevištním provozu jsou denně testováni, všichni umělci, hudebníci a zaměstnanci nosí roušky (s výjimkou představení). Důležité je větrání ve všech prostorách divadla, zajištění dezinfekčních prostředků, zákaz občerstvení.

📖 Bavorský premiér potvrdil, že hodlá v Mnichově vystavět novou koncertní síň. Tu slíbil před časem lotyšskému dirigentovi M. Jansonovi (1943 – 2019), který byl šéfdirigentem Symfonického orchestru bavorského rozhlasu (SOBR) od r. 2003 až do své smrti. SOBR hraje v různých sálech. Sir Simon Rattle veřejně hovořil o problematice suché akustice. Premiér M. Söder svůj slib potvrdil slovy: „Umění a kultura jsou nedílnou součástí společnosti. Proto musíme o nové koncertní síni jednat“.

📖 Moskevský primátor Sergej Sobjanin vydal v srpnu nařízení ohledně návštěv koncertů. Všem bude u vchodu změřena teplota a ti, kteří budou mít víc než 37° stejně jako ti, kteří budou vykazovat symptomy onemocnění dýchacích cest, nebudou smět koncert navštívit.

📖 Wigmore Hall oznámila v létě znovuotevření pro veřejnost a uspořádání 60. koncertů během sedmi týdnů (13. 9. – 1. 11. 2020). Na plánované koncerty byli pozváni renomovaní umělci. Každé akce se může zúčastnit jen 56 posluchačů (10 % kapacity sálu), délka trvání koncertů byla stanovena na 60 – 90 minut bez přestávky. Nebudou vydány tištěné programy. Vláda doporučila upřednostňovat akce pod širým nebem.

Nabídky, informace

► Na tomto místě se obvykle setkáváte s úplným programem představení Národního divadla Brno. Vzhledem k nejisté situaci, kdy může dojít k výrazným změnám, tentokrát program neuvádíme. Sledujte proto informace médií a webové stránky divadla.

► Vánoční předplatné. Darovat někomu předplatné do divadla je hezké gesto. Obdarovanému tím přinášíte kulturní zážitek, rozšíříte jeho obzory. Prodej Vánočního předplatného má začít 2. listopadu 2020. Je možno si vybrat kombinované předplatné na celý rok 2021 nebo na půl roku (čínoherní, operní a baletní tituly). V nabídce je též předplatné jen na činohru, operu nebo balet. *V nabídce najdete Ai-du, Carmen, Dámu s kaméliemi, Královu řeč, Saturnina, Slaměný klobouk...* Nabídka je už od 390 Kč. Vámi zakoupené předplatné obdržíte i s překvapením v dárkové krabičce (více na www.ndbrno.cz).

► Rozsviňte Mahenovo divadlo, adoptujte žárovku! Proč? Protože Mahenovo divadlo bylo prvním plně elektrifikovaným divadlem v Evropě, rozzářilo se díky elektřině od firmy T. A. Edisona už v r. 1882. Nezapomínejme na toto prvenství! Symbolickým zakoupením žárovky z centrálního lustru Mahenova divadla podpoříte nejen nové umělecké projekty NdB, ale můžete se radovat z pocitu, že se každý večer divadlo rozsvěcuje i díky vám. Cena jedné žárovky je 5 000 Kč na rok. Můžete ji zakoupit i jako dárek k Vánocům, dostanete dárkový certifikát (více na www.ndbrno.cz/budedison).

► Na tradiční rozsvěcení vánočního stromu NdB naváže Mahenova činohra i letos 29. listopadu v 18 hod. Celá rodina může už od 15. hod. navštívit představení Jiráskovy *Lucerny*. U rozsvíceného stromu zazní předvánoční a vánoční písně, odpolednem a večerem budou provázet herci Mahenovy činohry.

► Staňte se Přítelem NdB a splňte si svůj tajný sen stát na prknech, co znamenají svět. Poznejte NdB včetně jeho zákulisí, využijte možnosti vidět víc a zároveň podpořit „své“ divadlo. Přítelem se může stát každý, kdo miluje umění a divadlo a hledá cestu, jak je aktivně podporovat. Sami rozhodnete, jakou částkou a v jaké frekvenci budete přispívat. Vyberte si a dotujte konkrétní umělecký projekt. Z darů od prvních dvou Přátel NdB byl pořízen kostým pro Beethovena, hlavní postavu autorské původní choreografie Mária Radačovského. Inscenace by měla mít premiéru 13. listopadu 2020 v Janáčkově divadle. (Více informací: www.ndbrno.cz/pratele a u kontaktní osoby – Simona Škarabelová Fundraising – Péče o dárce, kontakty: skarabelova@ndbrno.cz, mobil 777 556 857).

Vážení přátelé,

pevně věříme, že různá nařízení a omezení přijímáte s nadhledem, ve zdraví jste se srovnali s přechodem na „zimní čas“ a společně s námi věříte, že bude, musí být lépe, abychom se mohli potkávat při návštěvě brněnských divadel a na našich spolkových akcích.

Členové výboru SPNdB a Jana Veselá

Použité zdroje:

Malá encyklopedie české opery	Hudební rozhledy č 10
Malá encyklopedie hudby	Webové stránky NdB
Osobnosti světové hudby	Denní tisk a internet
Oxfordský slovník opery	ND Praha – měsíčník
DIVA – magazín NdB (září – říjen)	

Uzávěrka Zpravodaje dne: 29. 10. 2020

Neprodejné. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, 613 00 Brno, IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.